

Alpsko-karpatský Koridor

Projekt cezhraničnej spolupráce SK-AT

2009 - 2013

Existencia historických migračných trás

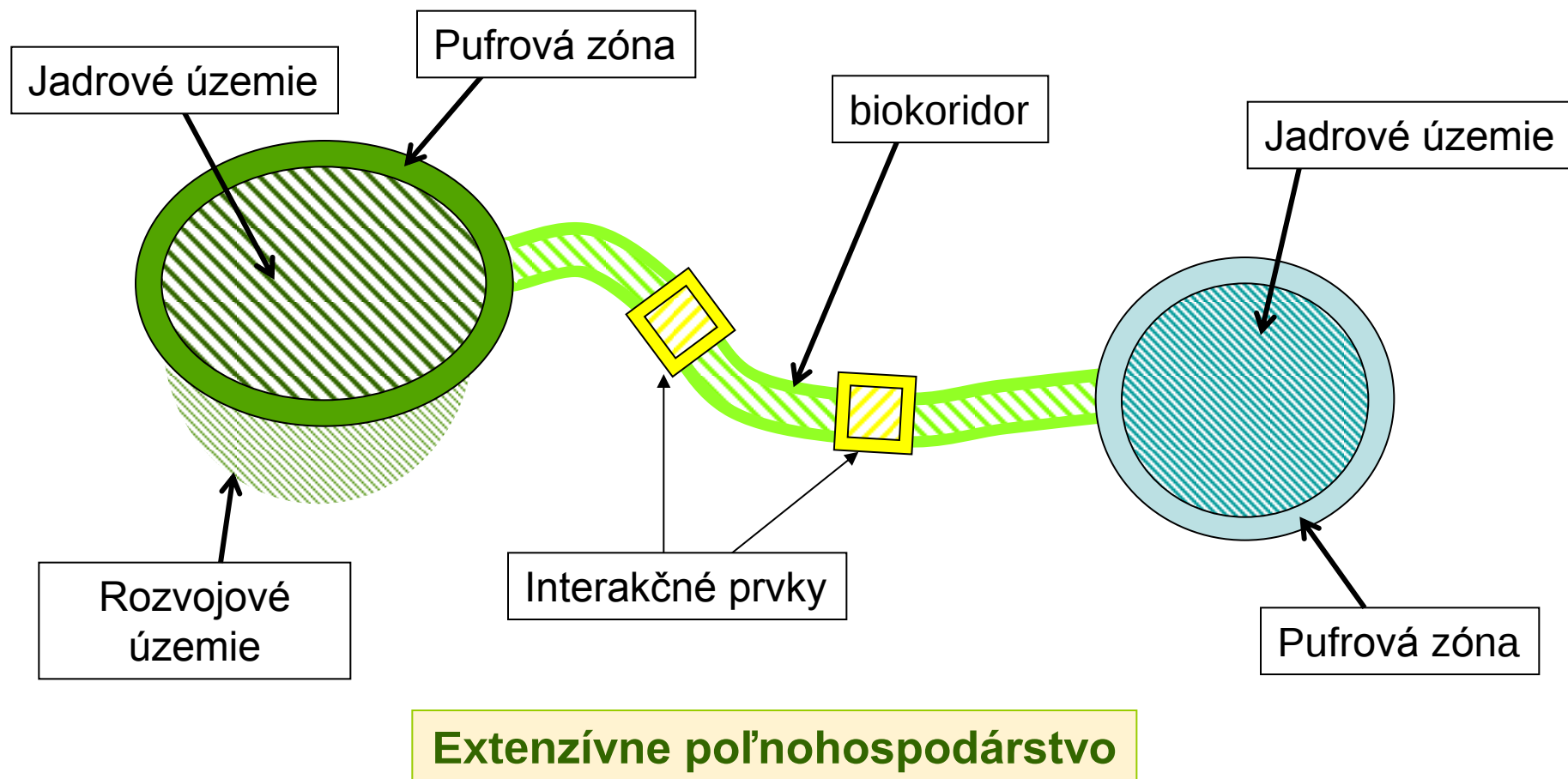
- Migrácie v smere sever - juh: jelene tradične migrujú z NP Donau Auen smerom na Litavské vrchy (Leitha Gebirge) a späť (foto)

Fragmentácia prírodných biotopov

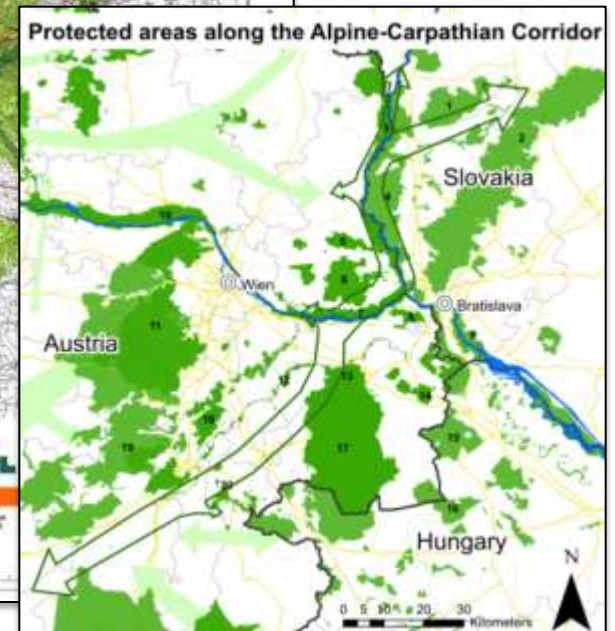
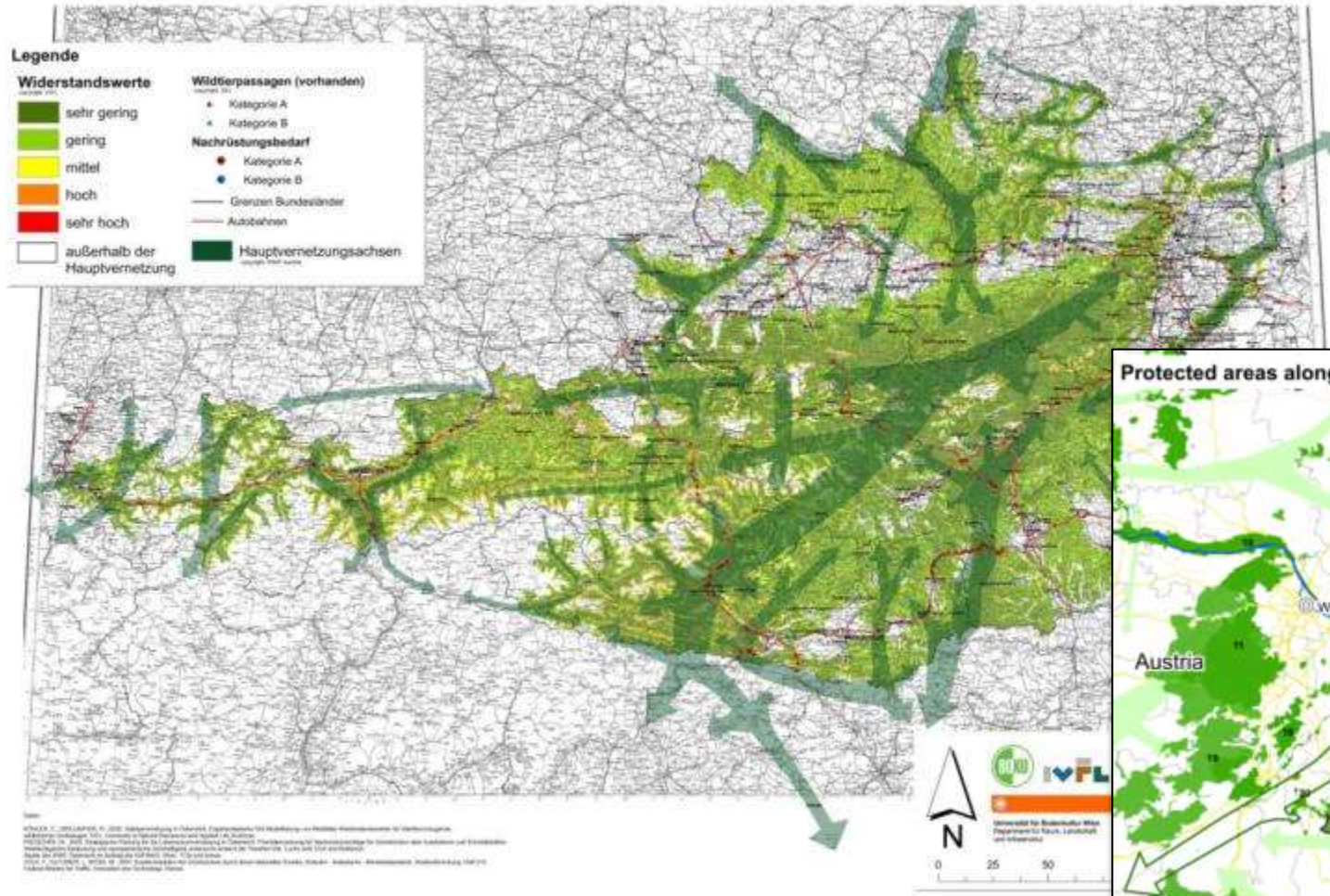
Prístup

Ilustrácia: B. Strohmaier

Habitatvernetzung in Österreich

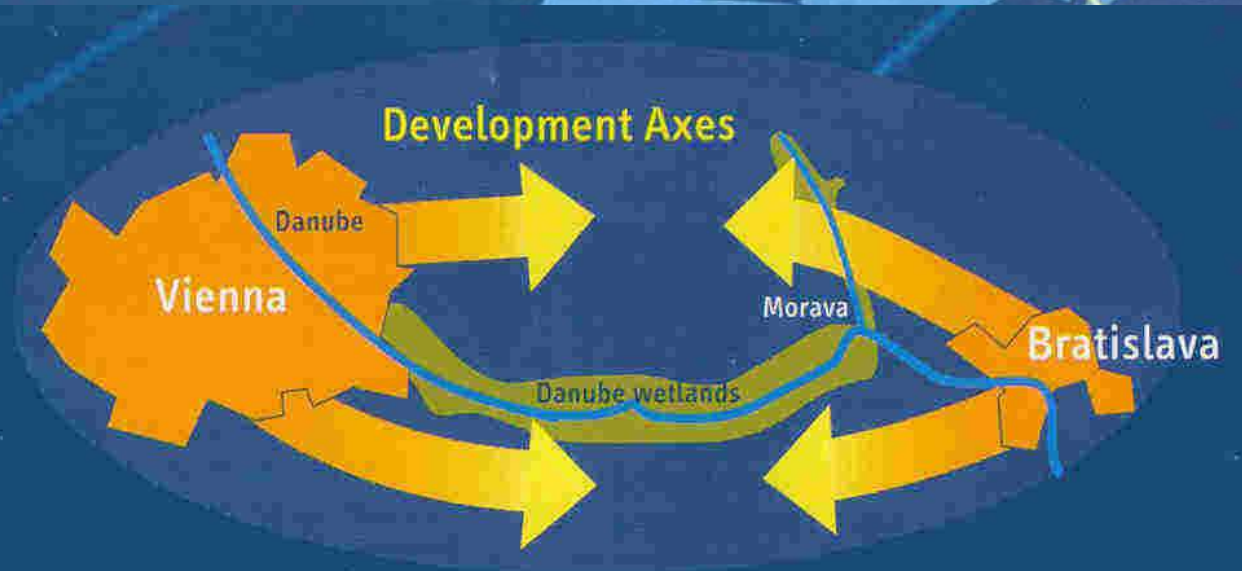
Expertenbasierte GIS-Modellierung von Mobilitäts-Widerstandswerten für waldbevorzugende, wildlebende Großsäuger

A region for
9 million people
in the centre of Europe

Nowhere
else in Europe ...

... are **two capital cities** located at a distance
of no more than 50 km from each other.

Projekt:

Alpsko karpatský koridor

Kľúčové údaje

Projekt. územie: Rakúsko a Slovensko – Trnavský a Bratislavský samosprávny kraj, Dolné Rakúsko, Burgenland

Trvanie: 2009-2012 (Predĺženie 2013)

Rozpočet: 1,85 Mil. €

Partneri: Amt der NÖ Landesregierung, Abteilung Naturschutz (Lead), Daphne (hlavný cezhraničný partner), Weinviertel Management, ASFINAG, NDS a.s., Universität für Bodenkultur, STU Bratislava, Štátna ochrana prírody SR, WWF Rakúsko, Nationalpark Donau-Auen, UNEP Viedeň, ISCC

Podporovatelia: Gefördert durch die EU im Rahmen des ETZ Slowakei-Österreich, das Land Niederösterreich, das Land Burgenland und das Lebensministerium in den Projekten „AKK Basic“ und „AKK Centrope“.

lebensministerium.at

Pracovné balíky AKK Basic

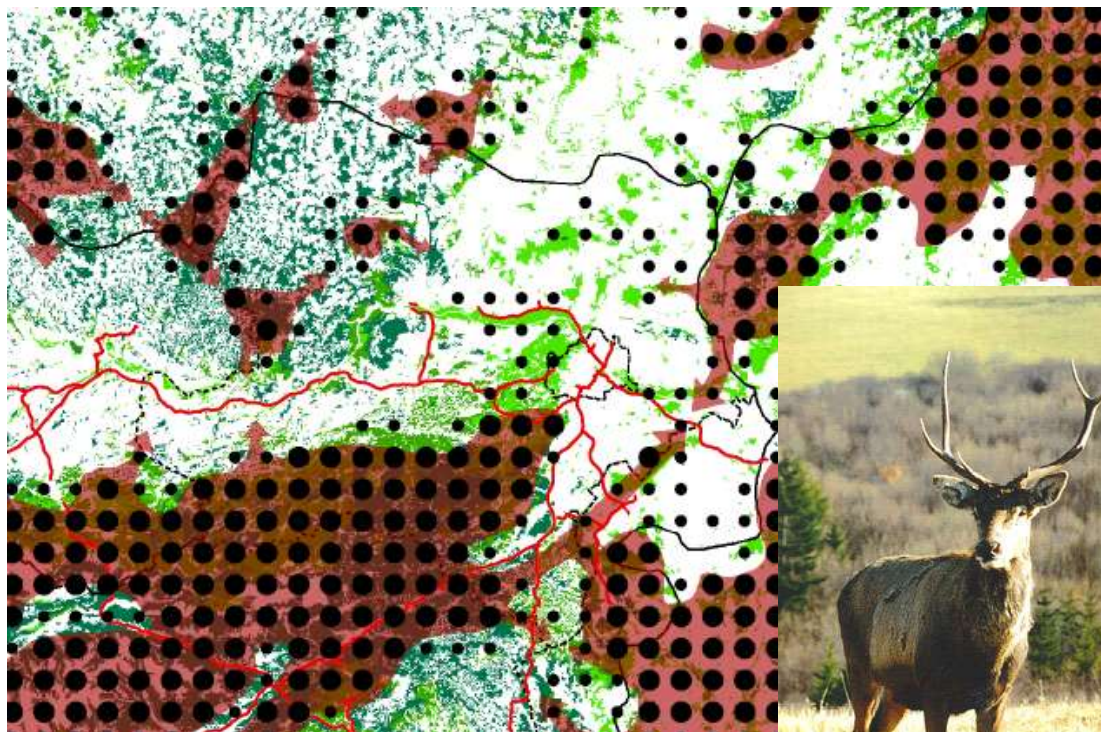
Pracovný balík
Publicita a informovanosť (povinná)
Projektový manažment
Plánovanie a dohľad pri stavbe ekoduktu na diaľnici A4
Plánovanie ekoduktu na diaľnici D2
Medzinárodná konferencia a Memorandum o porozumení
Základná vedecká štúdia o fragmentácii biotopov, ich previazanosti a zveri
Identifikovanie ekologickej siete medzi Alpami a Karpatami
Podrobný model koridoru v miestach potenciálnych konfliktov

Pracovné balíky AKK Centrope

Pracovný balík
Publicita a informovanosť (povinná)
Projektový manažment
Príprava edukačných materiálov a výukového programu pre školy
Kurzy pre sprievodcov prírodou
Stratégie manažmentu biotopov v problémových miestach koridoru
Akčný plán pre AKK
Zlepšenie funkčnosti krajiny na modelových úsekoch koridoru
Zahrnutie ekologických koridorov do územných plánov
Cyklotrasa pozdĺž Alpsko-karpatského koridoru

Základná vedecká štúdia o fragmentácii biotopov, ekologickej konektivite a ich vplyve na populácie cieľových druhov živočíchov (Abt & Sandfort, 2011).

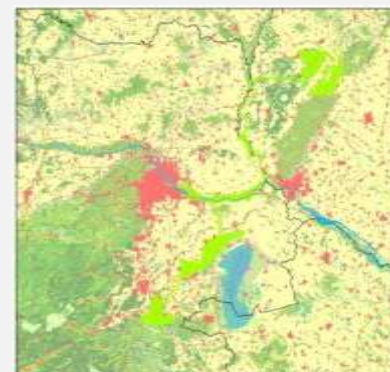
- Jeleň lesný ako modelový druh
- Definované habitatové nároky, príčiny a charakter migračných pohybov
- Rozsiahly rešerš literatúry
- Metodický prístup pri identifikácii migračných (ekologických) koridorov

Klasifikácia na základe vedec. pravidiel

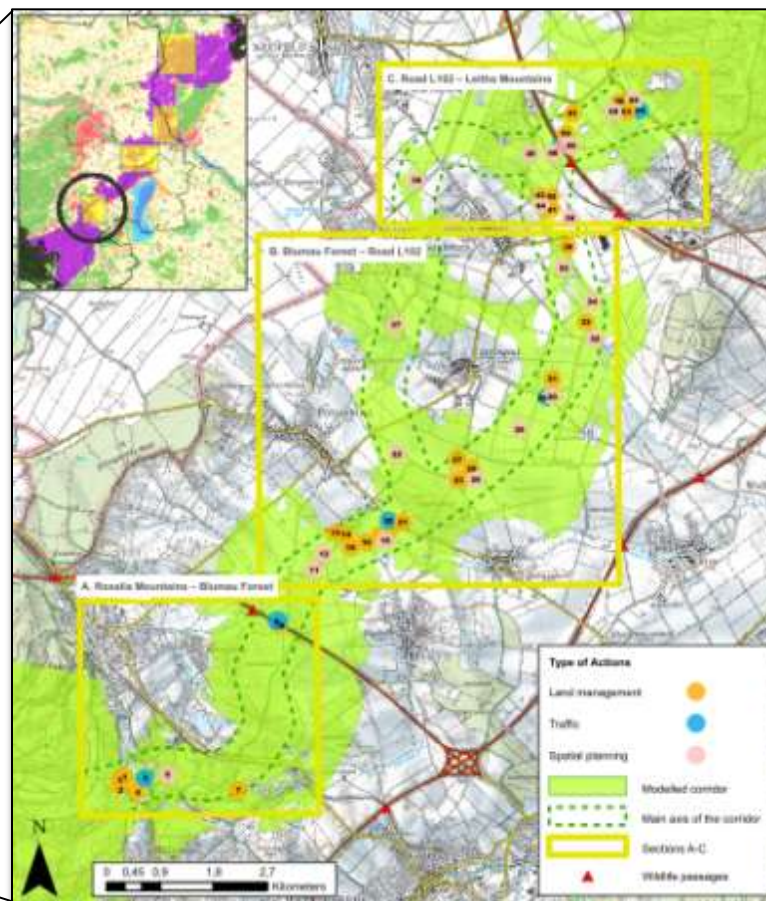
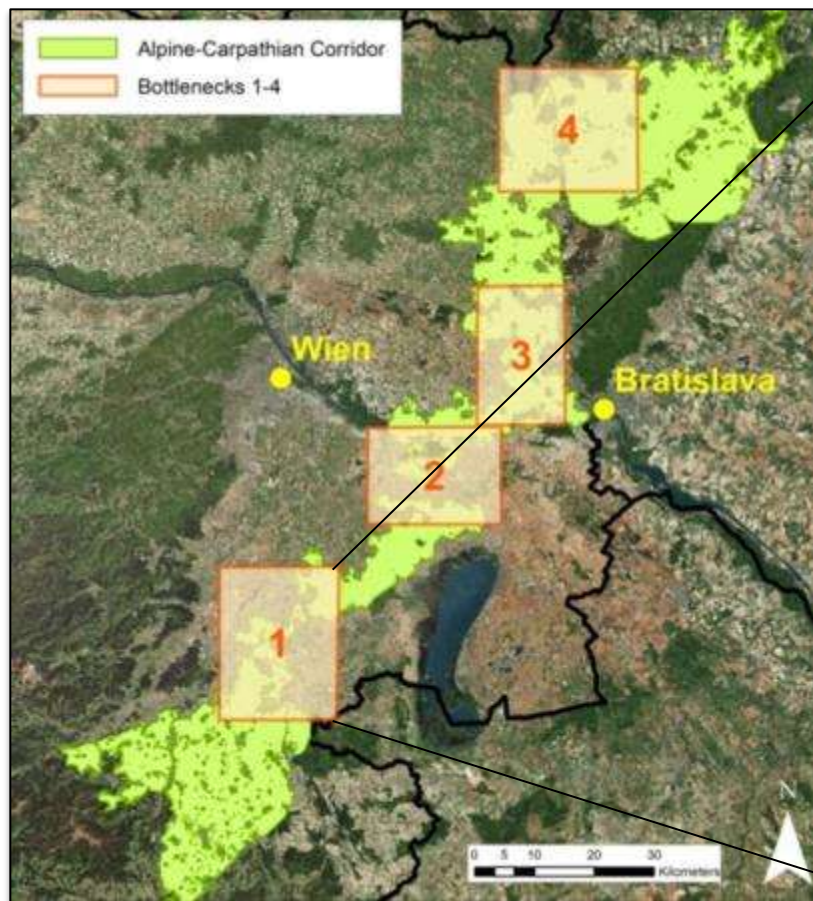

Vytýčenie koridoru na základe biotopov

Koridor

Identifikácia koridoru a podrobný model úzkych miest

Plánovanie ekoduktu na diaľnici D2

- Z projektového rozpočtu sa financovalo (170 tis. EUR):
 - a) Technická štúdia
 - b) DÚR + DSP, DP, Zámer a správa o hodnotení EIA
 - c) Autorský dozor

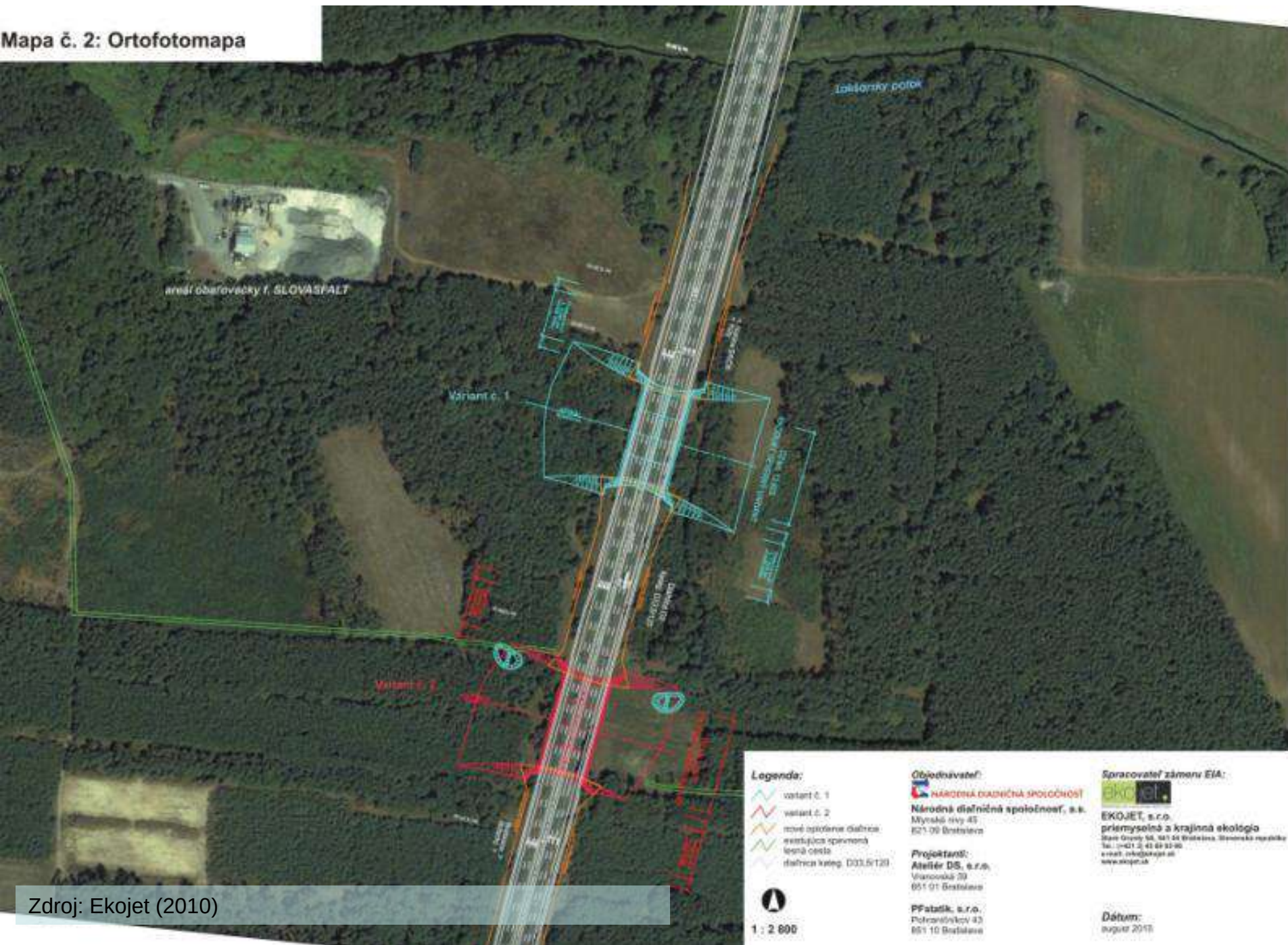

Plánovanie ekoduktu na diaľnici D2 – výber lokality

- Vychádzalo sa zo Štúdie uskutočniteľnosti „Ekodukt Záhorie“ (Longa a kol., Bratislava, 2007) – 3 odporúčané lokality:
 - a) Závod,
 - b) Plavecký Štvrtok
 - c) Moravský Sv. Ján – zvolené ako najvýhodnejšia lokalita
- Ostatné možnosti lokalizácie ekoduktu na diaľnici D2 boli vylúčené z dôvodov:
 - a) Závod – možnosť budúceho oplotenia vojenského výcvikového priestoru,
 - b) Plavecký Štvrtok – existujúce priemyselné parky už realizované, resp. s predpokladmi na rozšírenie,
 - c) Pri obci Stupava je územie urbanizované, s plánmi ďalšieho rozvoja výstavby.

-
- EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

Mapa č. 2: Ortofotomapa

Plánovanie ekoduktu na diaľnici D2 – navrhovaná výsadba

- výsadba pozostáva z: izolačného porastu, rozptýlenej výsadby, zatravnneného priestoru, výsadiel stredne vysokého svahu a výsadiel prechodu na okolité prostredie.

Navrhovaná druhová skladba drevín – izolačný porast:

Listnaté dreviny – kry

Acer campestre – javor poľný

Acer tataricum – javor tatársky

Corylus avellana – lieska obyčajná

Cornus mas – drieň obyčajný

Crataegus laevigata – hloh obyčajný

Lonicera xylosteum – zemolez obyčajný

Ligustrum vulgare – vtáči zob

Prunus spinosa – slivka trnková

Rosa canina – ruža šípková

Rosa rugosa – ruža vráskavolistá

Swida sanguinea – svíb krvavý

Viburnum lantana – kalina siripútková

Viburnum opulus – kalina obyčajná

Navrhovaná druhová skladba drevín – drevená stena, PH stena, stena proti oslneniu:

Hedera helix – brečtan popínavý

Navrhovaná druhová skladba drevín – rozptýlená výsadba

(porastový lem):

Ihličnaté dreviny

Pinus sylvestris – borovica lesná

Ihličnaté dreviny – kry

Juniperus communis – borievka obyčajná

Listnaté dreviny – stromy

Acer campestre – javor poľný

Betula pendula – breza obyčajná

Navrhovaná druhová skladba drevín – stredne vysoké svahy ekoduktu:

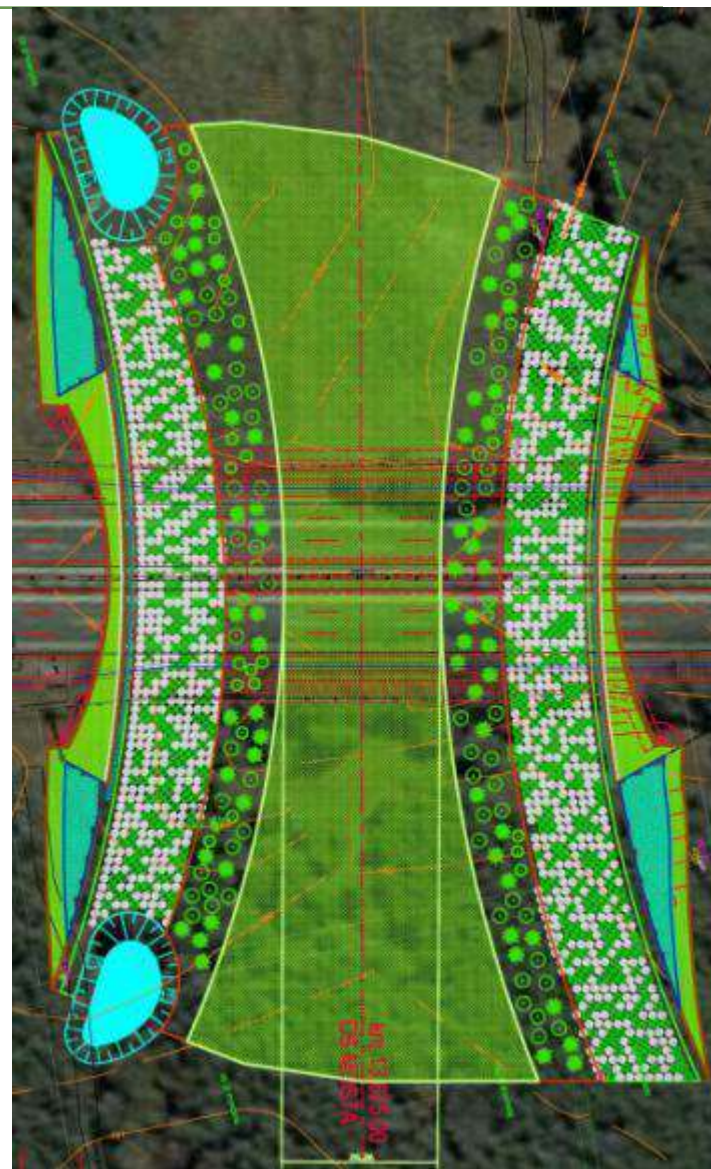
Listnaté dreviny – stromy

Acer tataricum – javor tatársky

Crataegus laevigata – hloh

obyčajný

Cornus mas – drieň obyčajný

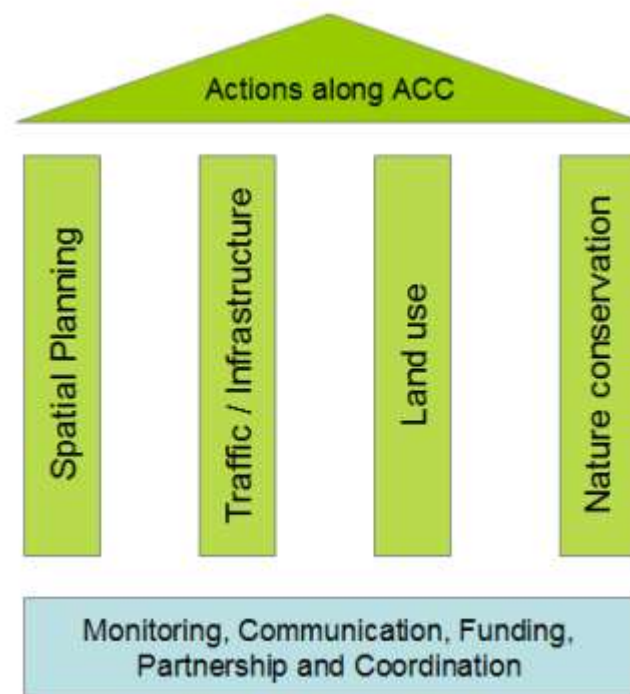
Medzinárodná konferencia a Memorandum o porozumení

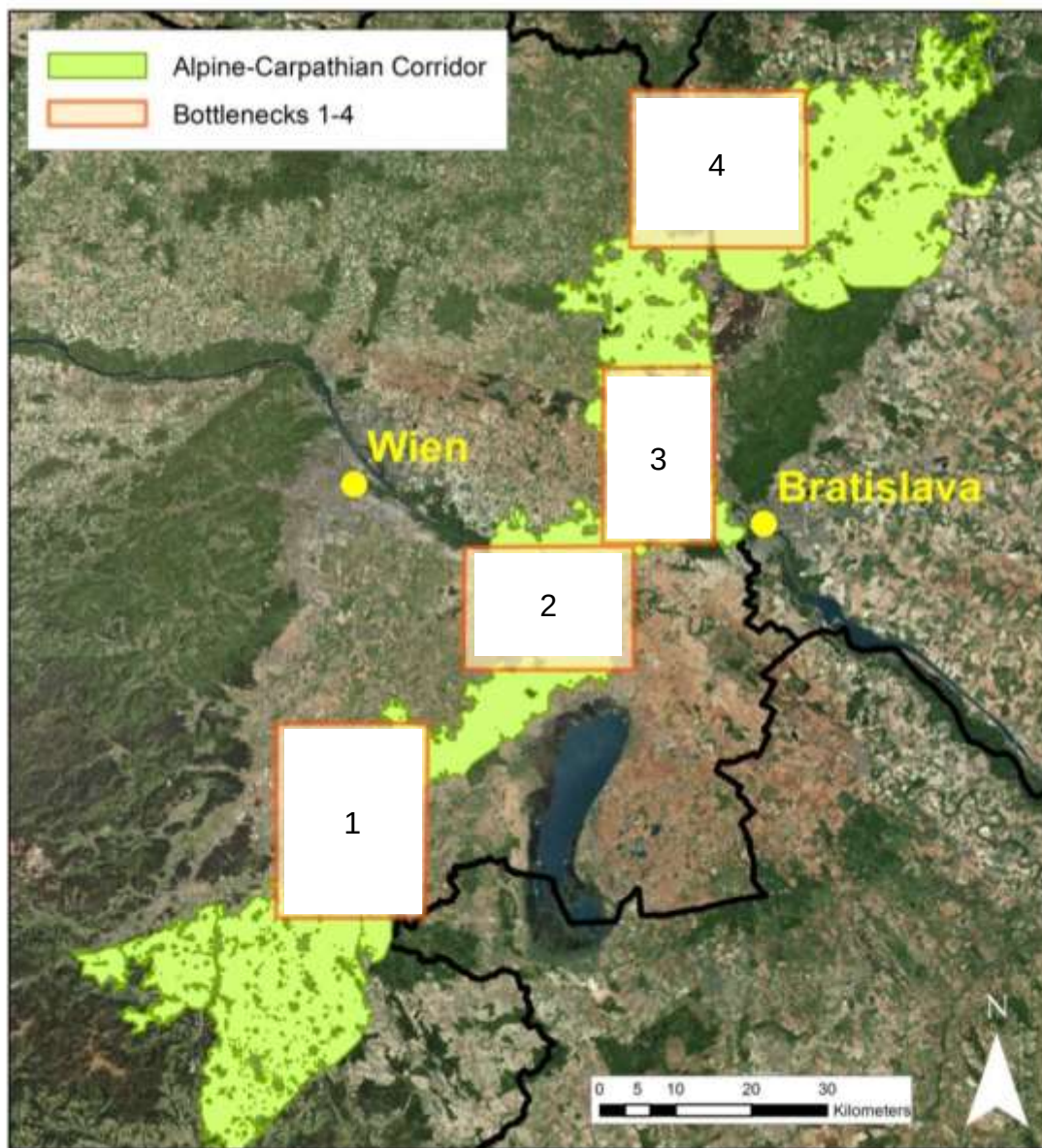
- Vyhlásenie o spoločnom zámere podpísané 30. 1. 2012

Akčný plán na ochranu AKK

- Zhrnutie, Predhovor, Úvod
- **Vízia, výhľadové a operatívne ciele**
- **Koncepcia**
- Geografický opis Alpsko-karpatského koridoru
- Právny rámec
- Vedecké východiská
- **Všeobecné opatrenia na ochranu koridoru**
- Míľniky, Glosár, Bibliografia,
- **Katalóg špecifických opatrení**

Bottleneck1 – Wiener Neustädter Pforte: Situated between the ranges of Rosalia Mountains and the Leitha Mountains the landscape of this ACC-section is characterised by patches of forests and more-less richly structured cultural landscape in the southern part, as well as intensively used agricultural land in the north. The extending of several small settlements in the region (Zillingtal, Zillingdorf, Sigleß and Pötsching) is to be expected. The A3 motorway is a major infrastructure barrier in this bottle neck. As part of the current ACC-project a landscape bridge will be constructed in the near future. The barrier effect of the S4 expressway is already defused by such a construction. Further minor roads are L102, L219, L222, L324, B16 and B 53. The railway crosses this bottle neck two times.

Bottleneck 2 - Leithaniederung und Arbesthaler Hügelland: This area is characterised by an intensive agricultural land use with large agricultural parcels of land. Considerable landscape structures are missing. In the North, some small wood patches are situated along the corridor, whereby the largest forested area, the Ellender Wald, is fenced. The A4 motorway is currently a total infrastructure barrier for sensitive mammals, such as red deer. As part of the current ACC-project a landscape bridge will be constructed in the near future. The federal roads B9 und B10 cause further barrier effects in this section.

Bottleneck3 - Morava-Danube-confluence: Between the two major habitat patches of Morava and Danube floodplains a narrow gap is situated near the mouth of the Morava river. The landscape is dominated by intensive used arable land. Remnant wetlands – such as oxbow lakes and the Russbach – are deteriorated. Red Deer moves in this area in a broad corridor, but focus on the floodplains. Disturbance due to recreational use is increasing. Furthermore a new major road is planned near Marchegg, which could have a negative impact on the region.

Bottleneck4 - Záhorie: The bottleneck area includes central part of Záhorie region from Vysoká pri Morave on the South-West to Senica on North-East. It consists of two distinctive parts – the Morava River Floodplain and Záhorská lowland. The first is mainly formed by alluvial meadows, floodplain forests and freshwater habitats – the river streams, oxbow lakes, permanent and temporary water pools, drainage ditches and locally also arable land. The latter is dominated by arable land followed by forest of various types – acidophilous Scots Pine forests, lowland Oak and Oak-Hornbeam forests, locally also swamp alder woods, but also distinctive sand-dune vegetation such as grasslands, heaths, locally also with fens. The overall structure of the landscape is more favourable than that of bottlenecks in Austria. There are many natural habitat patches and guiding structures such as small forest patches, hedgerows etc. The most severe migration barrier represents the D2 motorway, where construction of the greenbridge is planned. Further major barriers are railway 110 and State Road I/2, however no increase of migration resistance is expected here in the future as no parallel fencing is planned. Potential threat is connected to possible construction of fencing around the Military Training Area Záhorie, which represents significant part of the bottleneck. The main requirement for the land management in this section of ACC is to maintain the current more-less favourable landscape structure.

Bottleneck 1 Wiener Neustädter Pforte – Section A: Rosalia Mountains – Blumau Forest

Description	Remarkable habitats	Possible Conflicts	Image
At their slopes the forested areas of the Rosalia Mountains change into an open landscape, which is more or less rich of various structures. Orchards, vineyards, dry meadows as well as hedges, strips of grove and patches of wood characterise this region, resulting in diverse mosaic-type habitats. Further in the north the Blumau Forest covers the area as a remarkable stepping stone habitat along the corridor. The Wiesner road (L222), Mattersburger road (L219) and the Mattersburger expressway S4 as well as the railway cross this area. A landscape bridge over the S4 is established.	Dry meadows Forest patches Unpaved roads Extensive Horticulture Extensive vineyards	Fences (roads, railway, forests, horticultures) Low-stem Horticulture Vineyards transverse to ACC Settlements, farm buildings Leisure facilities Road constructions Disturbance (e.g. recreational use) Minor Roads, railways Land abandonment	

Recommended Actions

Number	Action	Description	Type	Impact	Costs	Municipality
1	Removal of fences	Removal of at least 2 (of several) fences around horticultures and vineyards in the direct line of the corridor	Land management	high	low	Wiesen
2	Create fallow land	Provide incentives for farmers to continue with hay-making to preserve dry meadows (among others)	Land management	medium	low	Wiesen
3	Clearing of overgrown fallow grounds	Recultivation of abandoned fields, meadows, pastures and vineyards	Land management	medium	medium	Wiesen
4	Extensive horticulture practices	Change to high-stem horticulture; direction of stems in line with main game movement directions	Land management	high	medium	Wiesen

Územné plánovanie

Dosiahlo sa:

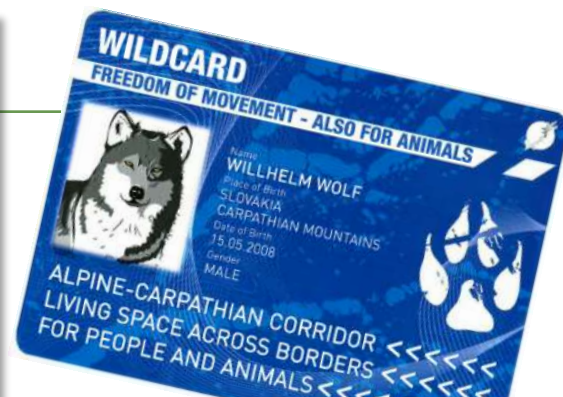
- Premietnutie AKK do územných plánov VÚC TTSK a BSK

Ostáva:

- Premietnutie AKK do ÚPN obcí
- Premietnutie AKK do ÚSES
- Premietnutie AKK do KÚRS
- Premietnutie AKK do stratégií rozvoja regiónov, PHSR a pod.

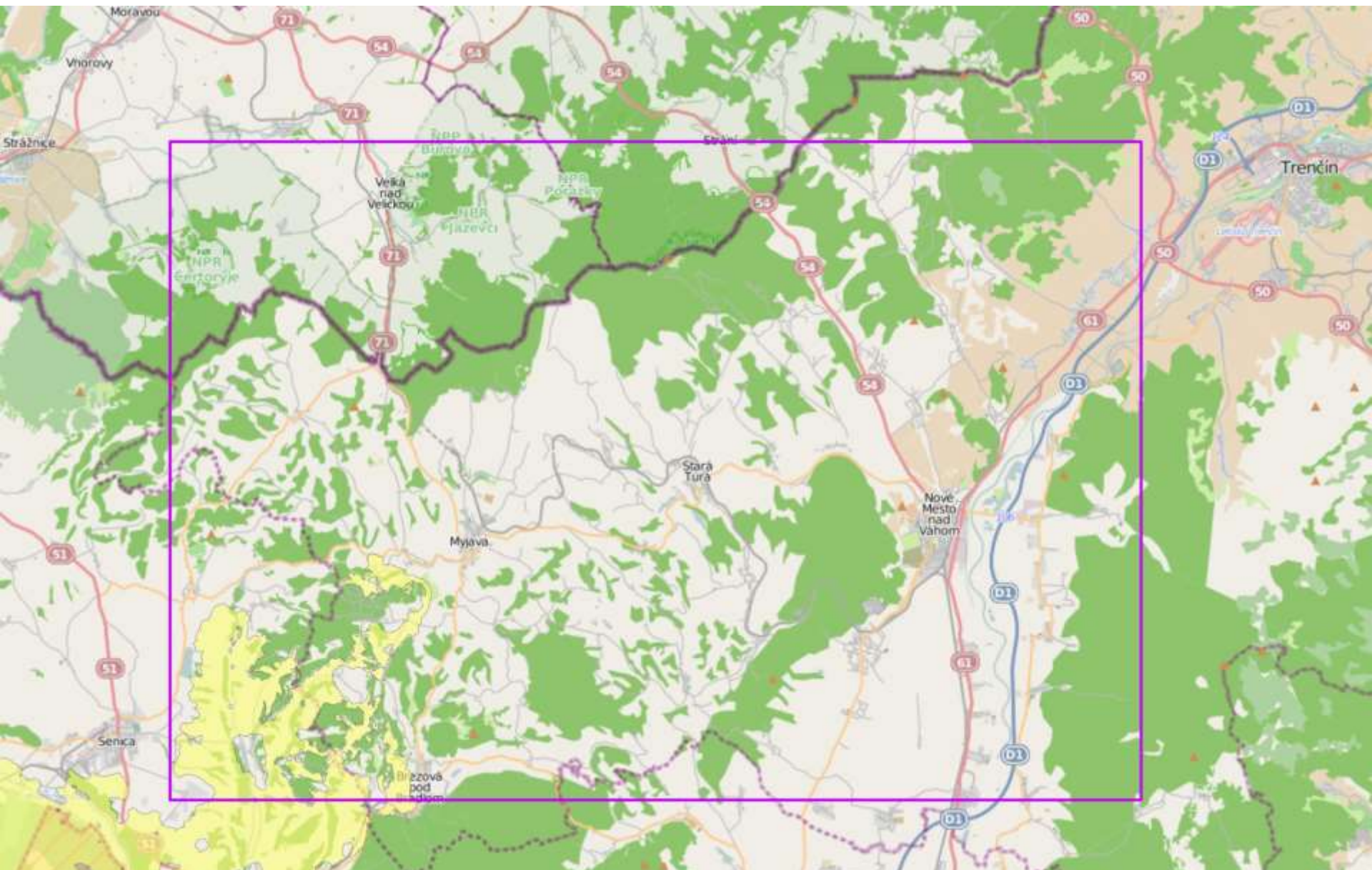
Komunikácia

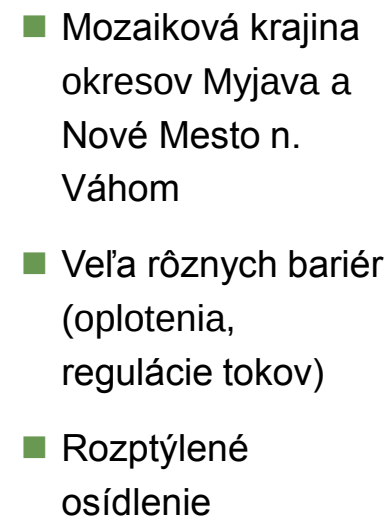

Medzinárodná spolupráca

AKK Centrope Add-on – predĺženie AKK do okresov Myjava, Nové mesto n. Váhom (Trenčín)

Skvalitnenie funkčnosti AKK zabezpečením jeho prepojenia s hlavným masívom Západných Karpát

- Mapovanie migračných bariér
- Mapovanie migračných trás jeleňa
- Modelovanie ekologických koridorov v GIS
- Identifikácia úzkych miest

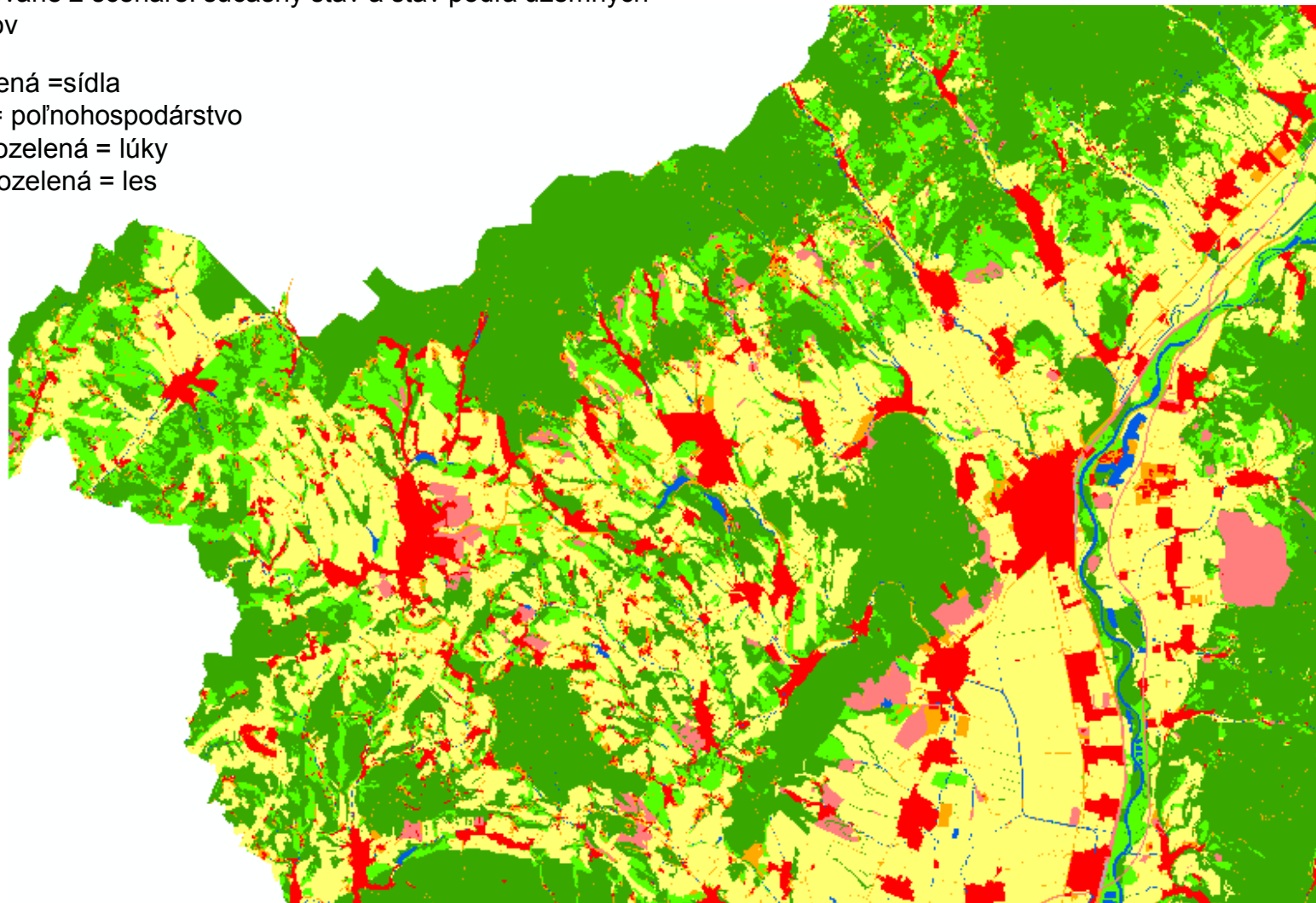
Stopy jeleňa pohybujúceho sa pozdĺž oplotenia diaľnice D1 pri Lúke

Využitie krajiny (súčasný stav)

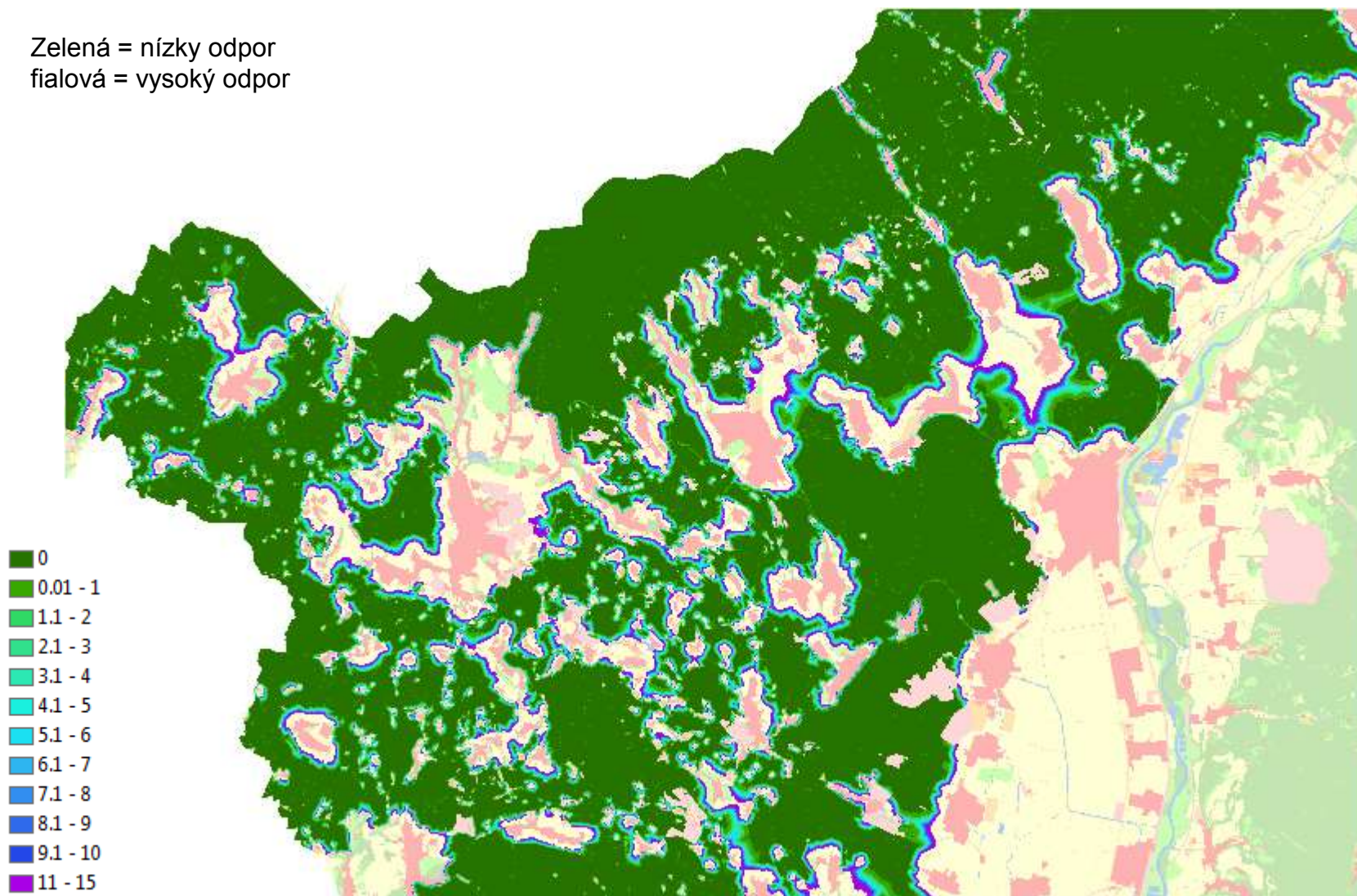
Testované 2 scenáre: súčasný stav a stav podľa územných plánov

Červená = sídla
žltá = poľnohospodárstvo
svetlozelená = lúky
tmavozelená = les

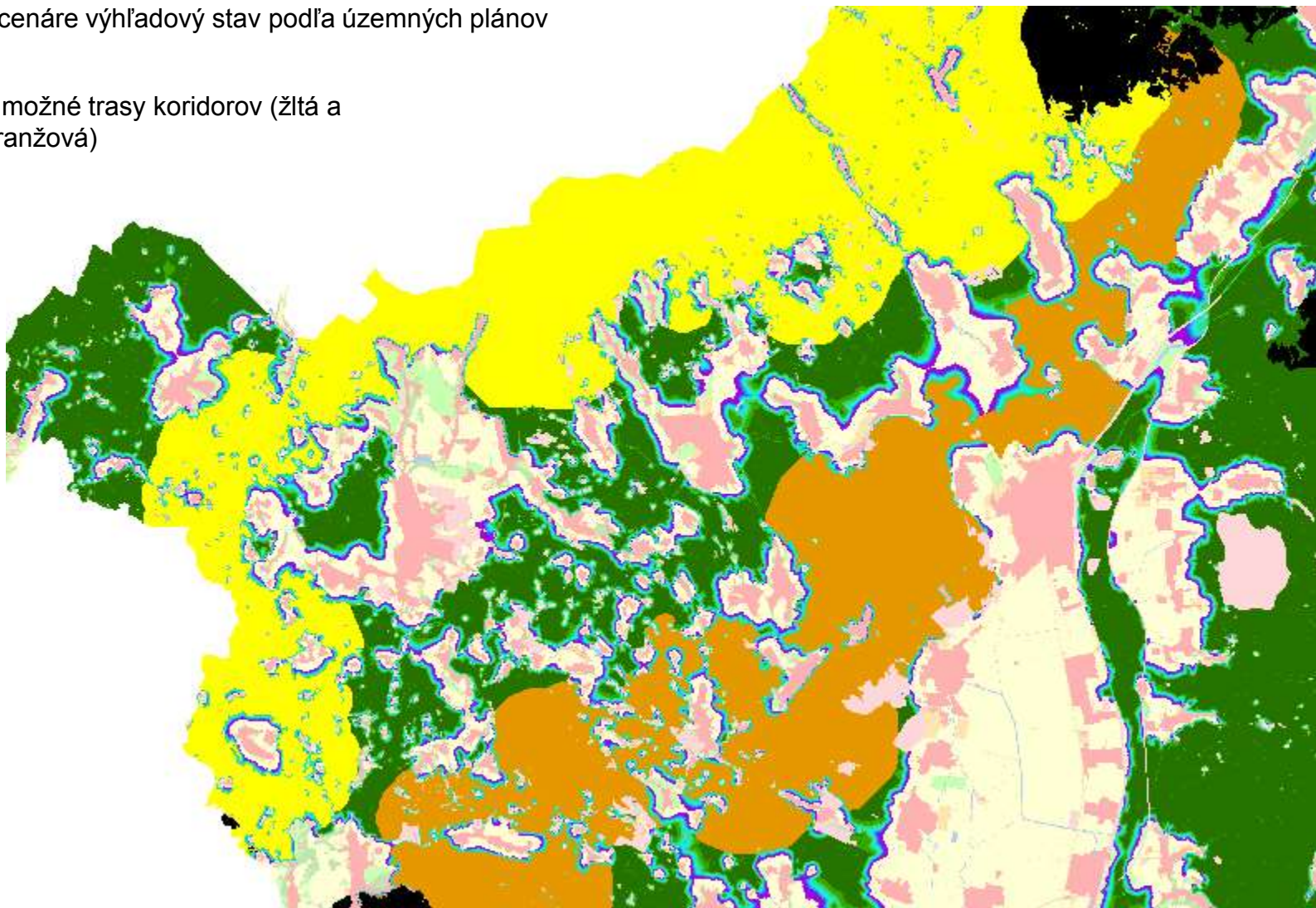

Model odporu krajiny voči migrácii

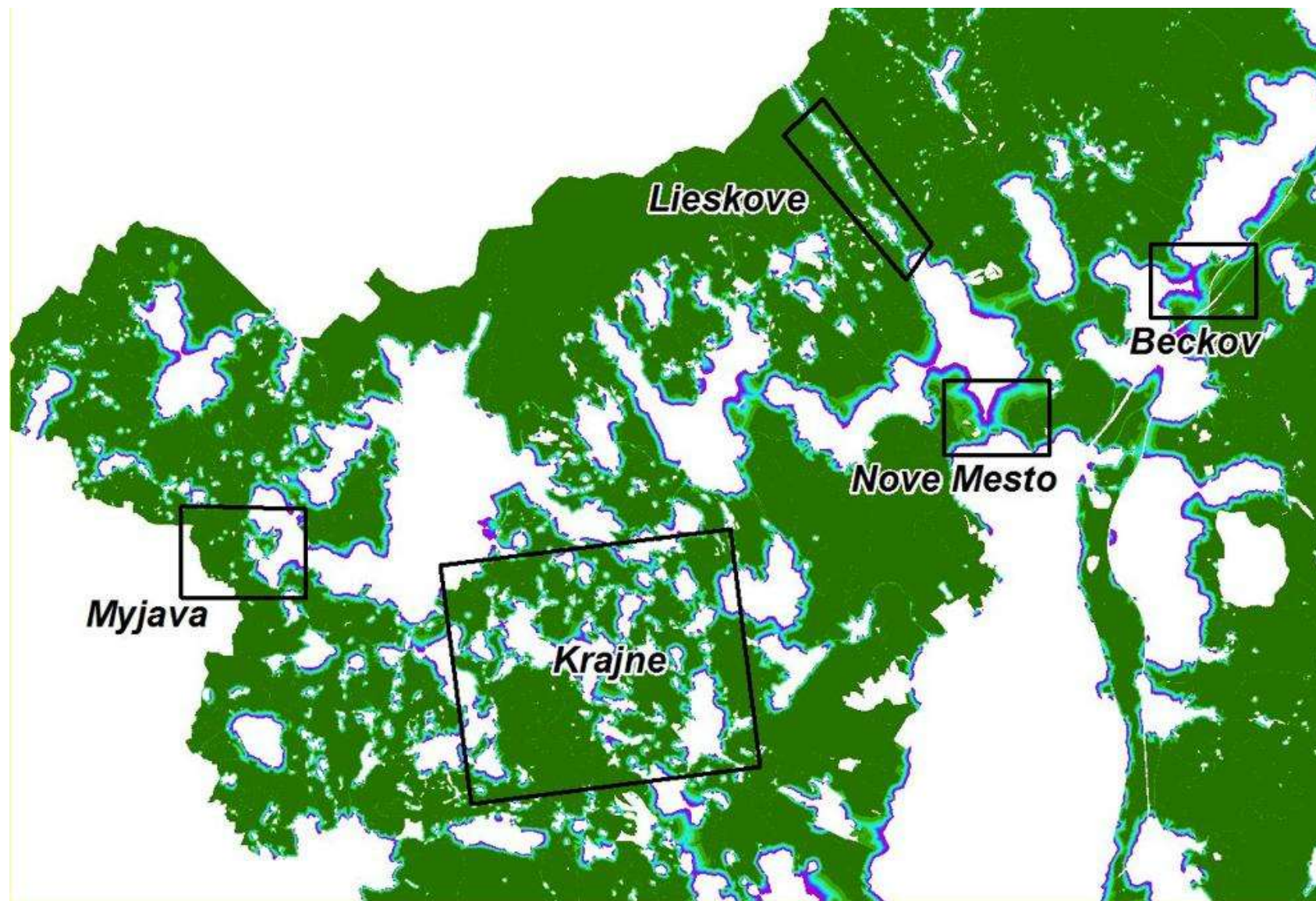
Zelená = nízky odpor
fialová = vysoký odpor

2 možné trasy koridorov (žltá a oranžová)

Identifikácia úzkych miest

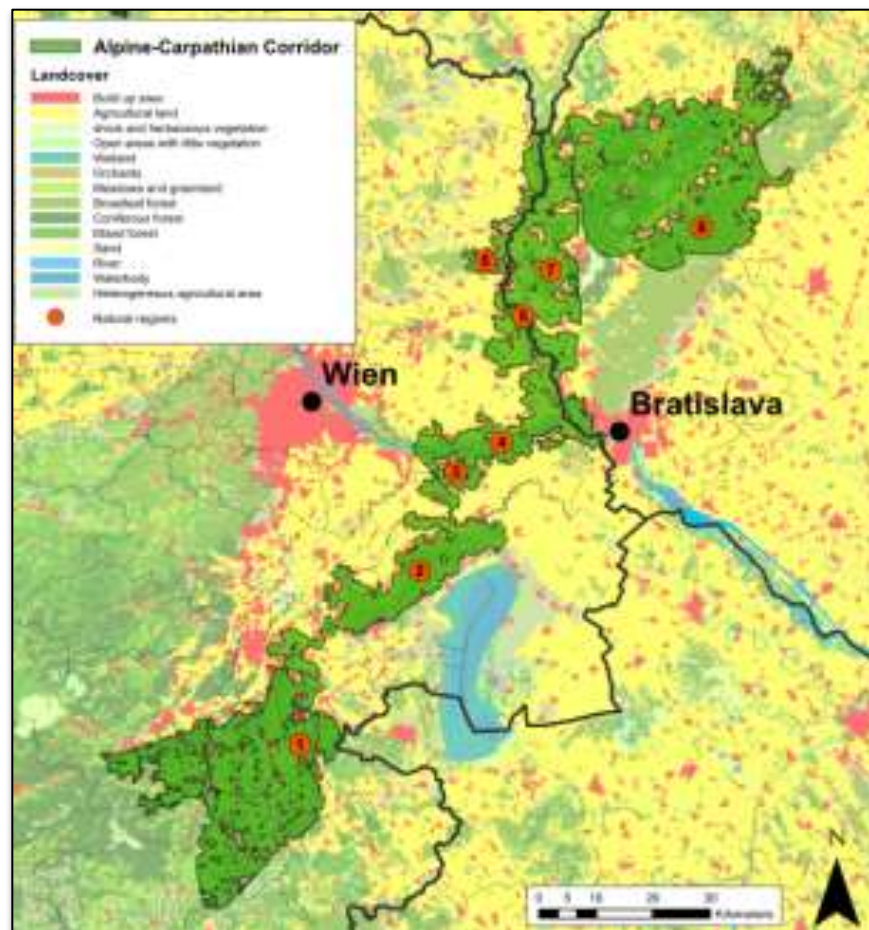

Ďakujem za pozornosť

www.alpenkarpatenkorridor.at
<http://geo.ivfl.boku.ac.at/>
www.wwf.at/akk

Lead Partner: Amt der NÖ Landesregierung, Abt. Naturschutz

Partner // partneri: DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie, Weinviertel Management, ASFINAG Autobahnen- und Schnellstraßenfinanzierungs-Aktiengesellschaft, NDS a.s., Universität für Bodenkultur Wien, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Umweltverband WWF Österreich, Nationalpark Donau-Auen GmbH, UNEP Vienna - Interim Secretariat of the Carpathian Convention

Gefördert durch die EU im Rahmen des ETZ Slowakei-Österreich, der Land Niederösterreich, das Land Burgenland und das Lebensministerium in den Projekten „AKK Basic“ und „AKK Centre“.

